

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 6 december 2016

Onderwerp: Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017-2020

Kenmerk: 882647

Bijlagen: Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017-2020

1. Inleiding

De Financiële Verordening 2015 van de provincie Noord-Holland bepaalt dat de provincie één keer in de vier jaar de kadernota over het risicomanagement en het weerstandsvermogen voor de provincie actualiseert. Artikel 11 van het BBV legt de provincie de verplichting op om in de paragraaf weerstandsvermogen van de begroting en jaarrekening een inventarisatie te geven van de risico's en van de weerstandscapaciteit en daarbij in te gaan op het beleid voor de beheersing hiervan.

De wijze waarop het risicomanagement en het omgaan met het weerstandsvermogen binnen de provincie vorm wordt gegeven en de hiermee samenhangende provinciale kaders staan beschreven in deze kadernota.

De kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017-2020 treedt in werking per 1 januari 2017 en vervangt de kadernota Weerstandsvermogen en Risicomanagement uit 2012.

2. Inhoud Kadernota

Risicomanagement is een belangrijk middel om de kwaliteit van de besluitvorming en de effectiviteit en efficiëntie van projecten en bedrijfsvoering te vergroten; dit versterkt de weerbaarheid van de provincie. Risicomanagement is daarmee een essentieel onderdeel van organisatiebeheersing en behoort tot het dagelijkse handelen. Op deze manier heeft risicomanagement invloed op zorgvuldige besluitvorming. Rondom belangrijke dossiers zoals Pallas of Distriport, maar ook rondom kerntaken zoals het programma Groen.

Een adequaat systeem van risicomanagement en verdere versteviging ervan maakt onderdeel uit van de governance van de organisatie. Wanneer provinciale risico's met belangrijke (financiële) consequenties zich daadwerkelijk voordoen, moet de provincie kunnen verantwoorden dat op een afgewogen en bewuste manier risicomanagement is gehanteerd.

Bij risicomanagement gaat het vooral om het ontwikkelen van een gemeenschappelijke taal, om het gesprek over risico's en over het creëren van bewustwording binnen de provincie. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de karakteristieken van de betreffende processen. Daarbij behoort het niet alleen te gaan over de financiële risico's. Deze nota beoogt mede hierbij te faciliteren.

De provincie handhaaft het risicomanagementsysteem van COSO-ERM¹, aangezien dit model het ontwikkelen van een gemeenschappelijke taal bevordert. COSO-ERM is een breed geaccepteerd en integraal model voor het inrichten van risicomanagement in zowel de

¹ COSO-model refereert naar de auteurs, Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. Zie voor uitgebreide toelichting op het model: <http://nl.wikipedia.org/wiki/COSO>.

publieke als de private sector. De kadernota beschrijft hoe COSO-ERM is uitgewerkt voor de provinciale organisatie.

Bovendien blijft de systematiek ongewijzigd voor de bepaling van het weerstandsvermogen, waarbij gebruik wordt gemaakt van de Monte Carlo-simulatiemethode.

Nieuw in deze kadernota

Nieuw ten opzichte van de Kadernota 2012 is de koppeling met de beginselen van Goed Openbaar Bestuur. De provincie beoogt door middel van het programma Koersen op Control inzicht te geven in de gewenste procesbeheersing op basis van deze beginselen, zodat redelijke zekerheid bestaat dat de doelen van de organisatie bereikt zullen worden. Deze beginselen hebben hiermee een nadrukkelijke relatie met risicomanagement. Over het programma Koersen op Control bent u geïnformeerd in de brief met kenmerk 595709/700088 van 29 oktober 2015.

De beginselen van Goed Openbaar Bestuur zijn op zichzelf niet nieuw. Het programma Koersen op Control beoogt evenwel het handelen van de provincie nadrukkelijker te toetsen aan deze beginselen. Dat betekent bijvoorbeeld dat in het kader van risicomanagement bij de inrichting van processen en het voorbereiden van besluitvorming expliciet rekening gehouden zal worden met de beginselen van Goed Openbaar Bestuur.

Een relevante maatschappelijke ontwikkeling is het afgeven van in control-statements. Zowel binnen de overheid als ook in de private sector zijn verschillende ontwikkelingen gaande op het gebied van in control-statements. In 2016 zijn in IPO/VNG verband door de werkgroep vernieuwing accountantscontrole gemeenten voorstellen gedaan om het college een mededeling te laten doen over de rechtmatige uitvoering van de begroting. Het college zou die voor het eerst over het boekjaar 2018 moeten gaan afgeven. In de voorstellen voor de herziening van de Corporate Governance Code voor het bedrijfsleven wordt voorgesteld dat bedrijven jaarlijks een in control-statement in de jaarrekening dienen af te geven.

Een dergelijk statement is bruikbaar om inzicht te geven in de mate waarin processen worden beheerst zodanig dat redelijke zekerheid bestaat dat de doelen van de organisatie bereikt zullen worden. Daarmee kan een in control-statement beschouwd worden als de verantwoording van het uitgevoerde risicomanagement. De verantwoording over het gevoerde risicomanagement binnen de provincie Noord-Holland zal aansluiten op bovengenoemde ontwikkelingen.

Een toevoeging ten opzichte van de vorige kadernota betreft de uiteenzetting over de organisatie van het risicomanagement in hoofdstuk 4, waarmee de rollen van PS, GS en de ambtelijke organisatie worden verduidelijkt. PS hebben hierbij een kaderstellende rol, GS richten risicomanagement in en de ambtelijke organisatie voert de noodzakelijke activiteiten uit.

In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de geactualiseerde regelgeving over de kengetallen over de (ontwikkeling van) het weerstandsvermogen, die met ingang van het nieuwe BBV per 1 januari 2017 verplicht in begroting en jaarrekening dienen te worden opgenomen.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

Geen consequenties

4. Proces en procedure

De kadernota geldt voor de periode van 2017 tot en met 2020. De kaders voor het risicomanagement en het weerstandsvermogen worden verder doorontwikkeld door GS en de ambtelijke organisatie. In 2020 wordt de kadernota opnieuw geactualiseerd.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

J.W. Remkes, voorzitter

mw. mr. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 5

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 6 december 2016;

gelet op hetgeen daarover is voorgeschreven in de Financiële Verordening 2015;

besluiten:

de Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017-2020 vast te stellen.

Haarlem, 6 februari 2017

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier